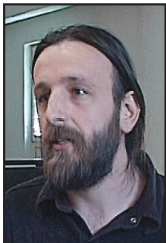

→ forum 100

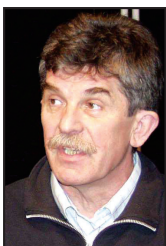
2. Barak Obama.
3. Uspešno sklapanje nove, neočekivane koalicije za Vladu.
4. Raspad finansijskog sistema.
5. Očekujem da u narednoj godini deca u Srbiji zauzmu više mesta u donošenju važnih odluka.

Živojin Rakočević, glavni urednik Glasa juga i KiM radija u Čaglavici

1. Vuk Jeremić, zbog emocija pokazanih u UN.
2. Niko.
3. Samoproglašenje nezavisnosti Kosova i Metohije, zato što je dugoročno generisati krizu na Balkanu.
4. Rat između Gruzije i Rusije povezan je s događajima na KiM - postoji bliska veza između ova dva udaljena slučaja.
5. Ne očekujem ništa, ali želim da nestanu granice koje me „sačekuju“ na svakih 20 kilometara na Balkanu.

Slavenko Saletović, reditelj, šef katedre za Pozorišnu režiju na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu

1. Dvesta pedeset narodnih poslanika Narodne skupštine Srbije, zbog enormnog doprinosa stanju u kome se nalazi Srbija.
2. Barak Obama, novoizabrani predsednik SAD je ličnost godine u svetu, zato što je to notorna činjenica.
3. Ipak, uspeši Novaka Đokovića, Milorada Čavića, Jelene Janković i Ane Ivanović, zato što su povratili osmehe na lice srpske nacije.
4. Dolazak Baraka Obame na čelo države koja generiše i kontroliše svetsku finansijsku krizu.
5. „Pođem, stanem, Krenem, merim, Idem, zastajkujem, Zakoraćim, pa zakoćim...“

Sreten Savov, zamenik predsednika Skupštine opštine Piro

1. Vuk Jeremić, ministar spoljnih poslova Srbije. Uporno i istrajno se bori za interese Srbije diplomatskim sredstvima. Dokazuje da interesi mogu da se brane i ostvaruju na potpuno drugačiji način nego tokom devedesetih. Stvara pozitivnu sliku o Srbiji u Svetu. Zabeležio je uglavnom uspehe na spoljnopoličkoj sceni i pokazao je da Srbija ima i svoju lepšu stranu, a ne da nas tretiraju samo u negativnom svetlu.
2. Barak Obama, novoizabrani predsednik SAD. Bez obzira na to što su izbori u Sjedinjenim Američkim Državama održani krajem godine, Barak Obama je kao kandidat za predsednika tokom čitave godine dominirao na svetskoj političkoj sceni. Očigledna je želja građana SAD, a i sveta, za promenama. Promene će biti potrebne bez obzira na to što Amerikanci poslednjih decenija biraju samo predsednike, a ne i politiku (nisu ni imali alternativu). Liberalnom kapitalizmu očigledno predstoje reforme ili krah. Pred Obamom je veliki izazov.
3. Otvaranje firme za proizvodnju automobila Fijat u Kragujevcu. Dokaz je da Srbija raspolaže kvalitetnim ljudskim resursima koji mogu da budu glavni nosilac ekonomskog razvoja države. Najbolji primer je Fijat u Kragujevcu, a očekujemo da i u drugim mestima budu otvorena preduzeća kako bi se zaposlili stručni kadrovi koji su u mogućnosti da odgovore izazovu savremenih uslova poslovanja.
4. Svetska ekonomska kriza. Prvo je pogodila najrazvijenije zemlje sveta, a potom, u određenoj meri, i ostale države. Ekonomska politika uspostavljena još osamdesetih da je interes najbitniji završava svoj poslednji krug. I svetskoj ekonomiji su potrebni: humanost, tolerancija, razum, jednakost...
5. Na svetskoj političkoj i ekonomskoj sceni uspostavljanje novih odnosa baziranih na realnim osnovama i stvarnim potrebama stanovništva. Na domaćoj sceni sagledavanje stvarnih mogućnosti države, zatvaranje slavina nepotrebnim izdancima, borba protiv korupcije i kriminala. I ono što je najvažnije: prijem Srbije na listu kandidata za EU.

Vojislav Pejović, pisac i naučnik, o Junaku i junacima

U promjenu se mora vjerovati

Svojim debitantskim romanom *Život i smrt Milana Junaka* (Daily press, Podgorica) crnogorski pisac Vojislav Pejović dotakao je neuralgičnu tačku savremenog Balkana, posebno Srbije – šta smo mogli da uradimo da sprečimo rat i zašto to nismo učinili. Mesto dešavanja u knjizi najvećim delom je Beograd devedesetih, prestonica nacionalizma i medijskog mraka s jedne, a s druge strane autistične intelektualne i kulturne scene, nesposobne da shvati razmere tragedije kojoj prisustvuje, a još manje da joj se suprotstavi.

Život i smrt Milana Junaka, koji se izvan Crne Gore zasad može naći samo u Beogradu i Torontu, već je stigao na jesenje liste najprodavanijih knjiga. Tajna ovog nevelikog romana, osim u vešto napisanoj dobroj priči, krije se u iskrenosti i jednostavnosti suočavanja sa dubokom etičkom traumom generacije koja je odrastala devedesetih.

Tijana Spasić

NOVOGODIŠNJE ŽELJE

Koristeći se metodom nađenog rukopisadnevnik, Vojislav Pejović, biohemičar iz Čikaga, rekonstruiše jedanaest ključnih meseci u kojima se dešava otrežnjenje i odrastanje Milana Junaka, omeđenih sa dva datuma – proslavom 29. novembra 1990. godine, poslednjeg Dana republike, koja će se uskoro raspasti u najstrašnijim sukobima, i napadom JNA na Dubrovnik i okolinu u oktobru 1991. Pored toga što dokumentuje svakodnevicu, razmišljanja, strahove, burni ljubavni i seksualni život jednog mla-

među pisca i čitaoca: ja tebi priču o nečemu što se stvarno desilo, ti meni svoju pažnju“.

● **Vaša knjiga ubedljivo slika paralelni svet u kojem je živela omladina tadašnjeg Beograda, odbijajući da primeti šta se dešava oko nje. U gradu crnih kožnih jakni i rotvajlera, kokardi na štandovima i četničkih pesama sa zvučnika, u isto vreme su postojali EKV i Oktobar 1864, ciklusi filmova u Kinoteci, ulični Bob Dilan u Knezu, Black door... Kako to sve izgleda iz današnje vizure?**

To nije bilo samo u Beogradu, mada je vjerovatno kontrast između ta dva kulturna modela, onih koji slušaju EKV i onih koji šetaju rotvajlere, bio najvidljiviji u najvećim jugoslovenskim gradovima. Mislim da nam je svima u međuvremenu postalo jasno da, čim se situacija na terenu zaoštri, djelimično preklapajući svjetovi postaju paralelni, a ljudska interakcija postaje sve skuplja, u najgorem slučaju opasna po život. Kad bih mogao da vratim točak istorije unatrag, i kad bih imao moć da premještam događaje iz godine u godinu, proteste studenata i koalicije *Zajedno* iz 1996-97. umetnuo bih u 1989. ili 1990. Predugo vremena je trebalo da se u punom broju prikažu svi oni, mi, kojima je cijena nacionalističke historije bila previsoka. Međutim, ne treba izgubiti iz vida da su neki od najsnažnijih kritičara te historije iz 1996. bili njeni vatreni podstrekivači šest godina ranije. Primjer Vuka Draškovića je tu od posebnog značaja.

● **Možda je za tu anestezičnost u velikoj meri odgovorna i elita koja je sa govornica slala zbujujuće i kontradiktorne poruke? Sudeći po**

porodici razvijenih evropskih zemalja u zamjenu za otkopane grobnice, „vjekovne sne“ i „istorijske granice“. Ako to zaboravimo, ako se ne potrudimo da to znanje uđe u istorijske čitanke i školske programe i domaće vaspitanje, eto nove naplate starih računa prvom prilikom.

● **Iako bi se reklo da je prezirati nasilje dobra osobina, vaš junak upravo zbog nje strada. Da li je njegova tragična greška kukavičluk, naivnost ili nešto treće?**

Moj (anti)junak strada zbog glave koju ne vadi iz pijeska. Njegov osnovni konflikt počiva na nepristajanju na stvarnost, na nekoj vrsti bunta u ime prava na indiferentnost. Nije isključeno da bi Milan stradao i da je gledao istini pravo u lice, ali me je taj tip tragedije manje zanimao. Naša bivša domovina, naše savjesti i životi, pali su na ispitu suočavanja sa realnošću i njenim posljedicama. Roman je između ostalog nastao kao pokušaj da bolje razumijem to stanje svijesti, to odbijanje da se pogleda istini u oči, koje mi tada, sa osamnaest godina, uopšte nije bilo strano.

● **Da li je onda i završetak Milana Junaka mogao biti drugačiji? Zašto je njegova dalja sudbina (čitavih 16 godina) ostavljena nepoznatom, kao da je zapečaćena te 1991. godine?**

Zato što, iz dramaturških i simboličkih razloga, ona tada i jeste bila zapečaćena. Proces Milanovog sazrijevanja završava se tu, na način veoma nepovoljan za njega. Mislim da taj period, kad je počinjao rat, u glavama nas dovoljno odraslih da ga se sjećamo, predstavlja crtu koja u dobroj mjeri odvaja naše „prije“ od našeg „poslije“. Drugim riječima, to kako smo proživjeli pret-

Sve je u našim glavama: Vojislav Pejović

dića u dvadesetim godinama, autor uvodi i perspektivu pripovedača-komentatora, koji ima distancu u odnosu na događaje, a samim tim i svest o njihovoj tragičnosti.

„To je način da ispričam duboko ličnu priču udaljavši se na korak ili dva od svog glavnog lika i posmatrajući ga kroz jedini opipljivi trag koji je ostavio za sobom“, kaže Vojislav Pejović, i dodaje: „Naravno, pisanje na osnovu pronađenog rukopisa je poznat trik (za moj ukus najubjedljivije upotrijebljen u *Imenu ruže* Umberta Eka), čija efektnost, pretpostavljam, počiva na tome što predstavlja neku vrstu početnog sporazuma iz-

vašem romanu, reklo bi se da mislite da se sve moglo i drugačije završiti?

Naravno da se nasilje moglo spriječiti, jer do njega nije došlo spontano, već je podsticano godinama. Treba se samo sjetiti kako su složni bili srpski i hrvatski državni mediji u napadima na Antu Markovića. Međutim, mislim da odgovornost elita ne oslobađa odgovornosti sve one koji su složno marširali u taktu, bojkotovali slovenačku robu, bacali cvijeće na tenkove i pucali na komšije. Ružna je i porazna istina da je kritična masa stanovništva bila spremna da zaboravi na sve bolji standard i na perspektivu pridruživanja

hodnih 16 godina u dobroj mjeri zavisi od izbora koje smo napravili u periodu 1990-1992. Isto važi i za Milana. Stoga, neka mu u tih 16 godina svako dodijeli sudbinu kakva misli da mu pripada. A kraj je poznat.

● **Kakav je odnos vašeg ličnog iskustva i trauma kroz koje prolaze dvojica pripovedača u romanu? Da li nasuprot Milanu Junaku stavljate pravog junaka, lekara koji uprkos opasnosti ostaje da pomaže nastradalima u Nju Orleansu, ili je to samo drugačija vrsta junaštva?**

Autobiografsko u mom romanu počinje i za-

vršava se na površini, na familijarnosti sa motivima o kojima pišem. Naravno, knjiga jeste nastala kao sublimacija moje sopstvene traume da nisam učinio dovoljno da stanem na put zločinu koji se odigravao pred mojim očima, i naravno, proveo sam dobar dio svog života u toponimima koji su prisutni u knjizi, ali ovo nije prepričavanje moje priče ili priče o mojoj porodici.

A junaštvo danas je isto kao i uvijek: odbrana sebe od drugoga. Kao što pretpostavljam da znate, to je definicija Marka Miljanova, crnogorskog vojvode iz XIX vijeka, ratnika koji se opismenio u pedesetoj i ostavio za sobom knjigu *Primjeri čojstva i junaštva*, zbirku anegdota sa izraženom etičkom potkom. Po njemu, čojstvo bi bilo odbrana drugoga od sebe. Samo u jednodimenzionalnoj svijesti su te dvije vrline uzajamno isključive.

Odnos seksualnosti, morala i politike nije prestao da me fascinira od momenta kad sam prvi put primijetio tu vezu. Iz nekog razloga, fascinantno veliki procenat ljudi u većini zemalja će prije dati svoj glas odlasku u rat negoli ozakonjenju istopolnih brakova

● **Elementi junaštva postoje i u tretmanu još jedne važne teme ovog romana, a to je homoseksualnost u patrijarhalnoj sredini, za koju je i dalje potrebna velika hrabrost. Zašto vam je ova tema bila značajna, na koji način ste joj pristupili?**

Otkad mi je postalo jasno da homoseksualnost postoji, sve su mi vidljivije bile i barijere koje društvo postavlja oko jednog broja svojih pripadnika: od jezičkih do zakonodavnih. Naravno, što je društvo autoritarnije i patrijarhalnije, to su uočljivije ograde kojima većina pokušava da neutrališe manjinu, da je ugura u neakve torove, daleko od očiju javnosti. Crna Gora je, sticajem historijskih okolnosti, prilično patrijarhalno i autoritarno društvo, u kojem nikad nije bilo lako biti obilježen kao manjina. Oduvijek sam se pitao kako li je to živjeti u Crnoj Gori, a osjećati tjelesnu privlačnost prema osobama sopstvenog pola. Naravno, stvari postaju još složenije kad to društvo udara u ratne bubnjeve i poziva na homogenizaciju po svim osnovama. Odatle pa do odluke da homoseksualnost bude jedna od važnijih tema u mojoj knjizi mali je korak, tim prije što su odnosi u klasičnoj crnogorskoj porodici još jedna važna tema u romanu. Takođe, odnos seksualnosti, morala i politike nije prestao da me fascinira od momenta kad sam prvi put primijetio tu vezu. Iz nekog razloga, fascinantno veliki procenat ljudi u većini zemalja će prije dati svoj glas odlasku u rat negoli ozakonjenju istopolnih brakova.

● **Crnogorski pisac Balša Brković je, kao urednik, nazvao vaš roman „otkrićem na novoj crnogorskoj sceni“ i idealnim početkom nove edicije *Vijesti*. Koliko vam znači pozicioniranje unutar te scene, koliko ste upoznati sa njom, da li osećate da joj pripadate?**

Uprkos Balšinoj laskavoj ocjeni, ja sam zaista smješten između svjetova: ne živim u Crnoj Gori već u SAD, pišem i na srpskohrvatskom i na engleskom, i ne mogu da kažem da se osjećam pripadnikom ijedne književne scene. Međutim, neosporno je da moj roman može da bude posmatran u kontekstu onog što pišu Balša, Dragan Radulović, Andrej Nikolaidis ili Ognjen Spahić - na kraju krajeva, spajaju nas jezik, podneblje, generacijski ugao gledanja i teme koje nas zaokupljaju.

● **Kažete da pišete na srpskohrvatskom – kako sada doživljavate taj jezik? Takođe, šta mislite o uspostavljanju crnogorskog jezika i uvođenju novih slova u pravopis?**

Svoj srpskohrvatski doživljam kao privilegiju da jezik kojim pišem nazovem kako hoću, a da pri tome svi znaju na koji jezik mislim. To je moj mali čin nepristajanja na istoriju, insistiranje na potrebi za kulturnom razmjenom na prostoru koji smo nekad zvali jugoslovenskim, i ujedno najtačnija službeno korištena formulaci-

ja za ime jednog te istog jezika, kojim govori većina stanovnika Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Za mene će to ostati jedan jezik, sve dok je moguće podići slušalicu u, recimo, Trsteniku, okrenuti nasumice broj u Bosanskom Šamcu i razgovarati bez ikakvih (jezičkih) barijera. S druge strane, nemam ništa protiv toga da većinski jezik svake od država sa srpskohrvatskog govornog područja Jugoslavije nosi ime države u kojoj se govori, niti mi je sporno da se kao takav podučava u školama.

Dok god postoji kulturna razmjena, pitanje toga kako će se neki jezik zvati uvijek će biti sekundarno u odnosu na pitanje mogu li se na tom jeziku dvije osobe dobro razumjeti. Slično je i sa uvođenjem dodatnih slova u crnogorski pravopis: ako do toga dođe, koliko će to zapravo imati efekta na govor ili na kvalitet pisanja? Koliko se rečenica „Šedim na terasi“ zaista razlikuje od rečenice „Sjedim na terasi“? Ne čini mi se mnogo vjerovatnim da bih se tom proširenom ortografijom previše služio, sve mi to pomalo liči na jedan skeč iz *Top liste nadrealista*, ali ako postoji većinsko mišljenje u Crnoj Gori da je uvođenje dodatnih znakova neophodno, zašto da ne? Ako budu nečemu služili, novi znaci će biti usvojeni u svakodnevnoj praksi i time će njihovo uvođenje postati opravdano. Ako ih niko ili gotovo niko ne bude koristio, nestaću - sistemi komunikacije u principu teže uprošćavanju.

● **Pripadnici nove crnogorske scene započeli su jedno izrazito kritičko ponovo vrednovanje Njegoševog dela. S obzirom da je on prisutan i u vašoj knjizi, zanimljivo je čuti kakav stav imate prema Njegošu – da li je on rasistički pisac, a *Gorski vijenac* delo o etničkom čišćenju, ili su njegove knjige zloupotrebene devedesetih u nacionalističke svrhe?**

Gorski vijenac sam prvi put pročitao kad mi je bilo sedam godina; u slijedećih dvadeset, čitao sam ga otprilike jedanput godišnje. Uprkos tome, nikad nisam pomislio da treba ubijati ljude druge vjere (kao zagriženom ateisti, i inače bi mi bilo teško da dođem na tu ideju). *Gorski vijenac* nije nikakav srpsko-crnogorsko-pravoslavni *Mein Kampf*. Da jeste, Njegoš – kao neko kome upotreba nasilja u politici nije bila strana – vjerovatno bi i sam sproveo nekakvu „istragu poturica“. Mislim da je problem sa *Gorskim vijencem* druge prirode: mnoge knjige, da parafraziram Borhesa, nisu opasne - opasna je samo jedna. Koristiti dramsko djelo iz prve polovine devetnaestog vijeka, koje govori o istorijski nepotvrđenom događaju iz sedamnaestog vijeka, kao podlogu za tumačenje društvenih odnosa s kraja dvadesetog, moguće je samo u društvima koja, blago rečeno, nisu prošla proces političkog sazrijevanja. U gla-

Poređenja između Baraka Obame i Zorana Đinđića zasad idu Đinđiću u prilog, budući da se on za svoj politički uspon izborio u mnogostruko opasnijim uslovima. Ex-Yu prostor je po broju stanovnika preko 10 puta manji od SAD, i statistički je manje vjerovatno da se uskoro pojavi političar Đinđićevog profila i snage; međutim, da parafraziram Obamin omiljeni slogan, u promjenu se mora vjerovati

vama mnogih, Njegoševo djelo je početkom devedesetih imalo ulogu nekakvog uputstva za upotrebu objektivne realnosti, kao da je pisac živ i zdrav i društveno-politički aktivan, a ne mrtav već punih 140 godina. Indikativno je, inače, da su u tom viđenju Njegoševog djela prednjačili upravo pisci, kao što je Matija Bečković, kojima očigledno ništa bolje i realnosti primjerenije nije moglo da padne na pamet. Na Lovčenu, ispod Meštovićeve kipa, nalazi se mermerni blok i ništa više. Sve je u našim glavama.

● **Da li uspevate da pratite nešto od savremene književnosti sa prostora bivše Jugoslavije, šta vam se dopada? Milan Junak čita Pekića, Kiša, Nabokova – da li su to pisci koje i vi volite?**

Vladimir Arsenijević, Muharem Bazdulj, Nura Bazdulj-Hubijar, Balša Brković, Aleksandar Hemon, Saša Stanišić, Ante Tomić, Dubravka Ugrešić, Srđan Valjarević i Nenad Veličković čine nepotpunu listu mojih ex-yu favorita, surovo ograničenu nedostatkom slobodnog vremena. I da, može se reći da Milan Junak i ja imamo pri-

lično sličan ukus, što se književnosti tiče. Djelo Danila Kiša, po mom skromnom uvjerenju, predstavlja vrhunac književnog dostignuća na srpskohrvatskom jeziku, i odigralo je ključnu ulogu u formiranju mog književnog ukusa. Stoga sam mu napravio i mali omaž u romanu.

● **Nedavno ste u Čikagu bili u prilici da prisustvujete jednoj od najzuidljivijih predsjedničkih kampanja svih vremena, a kako ste sami rekli, ponosno ste zaokružili ime osobe čiji politički uspon odlikuje „gotovo nezamisliv spoj vizije, hrabrosti, optimizma, inteligencije, upornosti i elana“. Od Obamine pobjede prošlo je neko vreme, istina još kratko – kako vam sada sve izgleda, da li su očekivanja koja ljudi imaju od njega realna, postoji li strah od razočarenja?**

Zasad je moguće suditi jedino na osnovu ljudi koje je Obama izabrao da budu članovi njegovog kabineta. Moja očekivanja su čak veća nego prije mjesec i po dana, budući da su za ključne pozicije odabrani priznati stručnjaci i da podrška javnosti nije izostala. Ostaje samo da se zasuku rukavi i da se ne prave truli kompromisi.

● **O političkim dešavanjima u svetu i kod nas redovno pišete za podgoričke *Vijesti*. Kako vam sa te distance izgleda situacija na ovim prostorima? Ima li izgleda da se pojavi neki Obama i u našim učmalim sredinama?**

Sa daljine od nekih osam hiljada kilometara, čini mi se da je pojava balkanskog Obame samo

pitanje vremena. Ipak, mora se uzeti u obzir da je naša velika šansa prokockana, budući da je jedini balkanski političar sličnog profila, energije i sposobnosti mučki ubijen 12. marta 2003. Štaviše, poređenja između Baraka Obame i Zorana Đinđića zasad idu Đinđiću u prilog, budući da se on za svoj politički uspon izborio u mnogostruko opasnijim uslovima. Ex-Yu prostor je po broju stanovnika preko 10 puta manji od SAD, i statistički je manje vjerovatno da se uskoro pojavi političar Đinđićevog profila i snage; međutim, da parafraziram Obamin omiljeni slogan, u promjenu se mora vjerovati.

● **Jednom prilikom ste govorili o komplikovanom osećaju zavičaja, kao i o tome da se na mnogim mestima osećate kao kod kuće. Šta je to što vas prvo vrati „kući“, gde god ona bila?**

Naravno, ništa nema moć nad podsviješću kao arome suve prašine i sprženog mediteranskog šiblja, ali osim Podgorice srce mi ubrzano i pred dolazak u Beograd, Mainc, Nju Orleans i Čikago, gradove u kojima sam boravio dovoljno dugo da se osjećam kao kod kuće. ■

→ forum 100

■ **Slobodan Simić, upravnik Specijalnog rezervata prirode Zasavica koji je ove godine upisan na evropsku kartu ramsarskih područja**

1. Boris Tadić, jer mu je uspjelo da okupi i ujedini koliko-toliko krhke demokratske snage i da ih po važnim pitanjima suprotstavi velikom nacional-šovinističkom bloku, te formiraju vladu, što je u datom trenutku bilo od istorijskog značaja za zemlju.

2. Bez dvoumljenja, ličnost godine Barak Obama, jer mu je uspjelo da postane predsjednik SAD, što je civilizacijski pomak. Treba se samo setiti borbe Afroamerikanaca za prava i istorijske uloge Martina Lutera, što i nije bilo tako davno, a sada je na čelu najmoćnije države sveta upravo osoba afroameričkog porekla. To je istorijska stvar.

3. Hapšenje Radovana Karadžića. Potpuno neočekivano u kontekstu snaga koje ga podržavaju, ali to je bila stvar u koju je malo ko verovao kao moguću varijantu. No, ipak se desila, što je dobro za Srbiju.

4. Događaj godine u svetu je i dalje potpuno indolentan stav svetskih državnika prema globalnom zagrevanju zemlje i otopljavanju, na šta stručnjaci odavno upozoravaju. Nastavljanje istog ponašanja pored svih upozorenja, ne samo da će se odraziti na klimu na planeti, nego će i privreda trpeti značajne posledice.

5. Očekujem da više radimo, a manje pričamo. Potpuno je neverovatan naš odnos prema finansijskoj krizi, a nismo preduzeli ništa ozbiljno. Voleo bih da ne sedimo i čekamo šta će nas snaći, već očekujem da ćemo naći snage da vredno, pametno i puno radimo, kako bismo što lakše to prebrodili.

■ **Miloš Simonović, gradonačelnik Niša**

1. Ličnost godine u Srbiji je predsjednik Srbije Boris Tadić. Ključno je doprineo da politika evropske Srbije ponovo pobjedi na izborima. Objedinio je sve političke snage koje zemlju vode ka EU. Predstavlja faktor stabilnosti na političkoj sceni Srbije, a ta stabilnost nam je nedostajala, a jako je važna.

2. Ličnost godine u svetu je Barak Obama. Njegov izbor za predsjednika SAD predstavlja ne samo osveženje već i preokret u američkoj, pogotovu spoljnoj politici. Takav izbor je izazvao i velika očekivanja građana širom sveta. Ali, on je za Obamu i veliki izazov, jer ga očekuje ozbiljna „bitka“ protiv svetske ekonomske krize.

3. Pomirenje DS i SPS, koje će imati dugoročne pozitivne posledice na političku scenu Srbije.

4. Svetska ekonomska kriza.

5. Očekujem da u 2009. političari u Srbiji budu na (visokom) nivou odgovornosti, koji je neophodan kako bismo odgovorili na izazove svetske ekonomske krize, približili Srbiju Evropskoj uniji i povećali zaposlenost, odnosno sačuvali svako postojeće radno mesto i obezbedili otvaranje novih.

■ **Ljilja Spasić, predsednica NVO Građanska akcija Pančevo**

1. Biljana Srbljanović. Obrazovana, pametna i svetski priznata. Beskompromisni borac za građansko društvo, koja insistira na samosuočavanju s prošlošću, socijalnoj pravdi, ekonomskom napretku i izgradnji evropskog i modernog društva. Dosledna u svojim stavovima, prava predstavnička druge i drugačije Srbije.

2. Barak Obama. Verujem u njegov plan da će sa svojim timom doprineti prevazilaženju krize u svetu. Energija i odlučnost koju poseduje jesu nešto što je neophodno u izgradnji bezbednijeg sveta.

3. Hapšenje Radovana Karadžića, kao činjenica da je država pokazala spremnost da privede pravdi počiniocem ratnih zločina. Želim da verujem da to nije učinjeno samo zbog pristupanja Srbije EU, već i iz istinskog uverenja države da se suoči sa svojom nedavnom prošlošću (genocid zbog ubistva 8.000 muškaraca i dečaka bošnjačke nacionalnosti u Srebrenici, granatiranje i opsada Sarajeva, ubijanje, mučenje i zlostavljanje civilnog stanovništva nesrpske nacionalnosti). Ne smemo zaboraviti da su ovo hapšenje žrtve čekale deset godina. >>>